

Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Közgazdasági- és Gazdálkodástudományi Kar

Milyen jövedelem-kiegészítést hoz
a 2007-es csatlakozás
a székelyföldi gazdáknak?

Készítette: Bíró Boróka Júlia
III. évfolyam,
Bank és pénzügy szakirány
Irányító tanár: Dr. Prof. Vincze Mária

Kolozsvár, 2006.

1. Az egyszerűsített területalapú támogatási rendszer **(SAPS – Single Area Payment Scheme)**

Az új tagállamok számára a Csatlakozási Szerződés átmeneti időszakot ír elő a közvetlen támogatási/ kifizetési támogatások bevezetésére (2007-től 25%-os, 2016-tól 100%-os szinten). A Csatlakozási Szerződés lehetőséget ad arra is, hogy az új tagállamok ezt kiegészítsék maximum 30%-al, vagyis kiegészítő nemzeti támogatást (CNDP „top-up” mechanizmus) adjanak saját költségvetésükből a mezőgazdasági termelőknek az átmeneti időszak alatt, a Bizottság jóváhagyása mellett. A 2007-es támogatás mértéke tehát a Közösségben érvényes támogatottsági szint legfeljebb 55%-áig történhet (25%+30%).

Románia az egyszerűsített területalapú támogatási rendszert (SAPS) fogja bevezetni a csatlakozás időpontjától. Ez a támogatás nem kötődik termeléshez, csak földterülethez, ezért egyszerűsített. A SAPS keretében adható támogatás éves összegét a Bizottság a Csatlakozási Szerződésbe foglalt kvóták és bázisterületek alapján határozza meg. A támogatásba vont mezőgazdasági terület nagyságának meghatározása (SAPS terület, támogatásra jogosult terület) az érintett tagállam feladata, mint ahogyan annak az eldöntése is, hogy mekkora legyen a támogatható minimális birtokméret 0,3-1 ha határértékek között. Nemzeti döntés alapján Romániában az 1 ha-nál nagyobb területek minősülnek támogatásra-jogosultnak, valamint azok, amelyek 0,3 ha-nál nagyobb parcellákból állnak. A SAPS közösségi támogatásokra jogosult terület nagyságát úgy kell meghatározni, hogy jogilag teljesen egyértelmű, vitákra alapot nem adó legyen országos, üzemi és parcella szinten egyaránt. Másrészt fontos a támogatásra való jogosultság, illetve a kizárás pontos kritériumainak, az ellenőrzés módszerének meghatározása is. A támogatásban részesülő területeken nincs művelési kötelezettség, a termelő szabadon dönthet arról, mit termel, nincs jogalapja a területpihentetési kötelezettség előírásának. Szerződés szerint viszont a támogatás csak olyan területre igényelhető, amely, hasznosítástól függetlenül, megfelelő kultúrállapotban van.

Ami a Nemzeti Kiegészítő támogatást illeti (CNDP), a Csatlakozási szerződés rögzíti, hogy az nem folyósítható azon mezőgazdasági tevékenységek esetében, amelyek az érvényes uniós jogrend szerint nem részesülnek közvetlen támogatásban. Ennek értelmében az egyszerűsített rendszerben közösségi (SAPS) támogatást lehet adni minden (a fent említett, területnagyságra vonatkozó jogosultsági feltételeknek elegettevő) mezőgazdaságilag hasznosított területre, nemzeti kiegészítést (CNDP) viszont csak a gabonafélék, az olajos magvak és a fehérje- és rostonövények, rizs, dohány, egyes vetőmagvak, tej, marha- és borjúhús előállítók, valamint juh- és kecsketartók kaphatnak.

2. A területalapú támogatások mértéke Romániában

Az EU által finanszírozott egységes területalapú támogatás (SAPS) a földhasznosítástól függetlenül kérhető. Ennek forrása a 2007-es támogatási évre 464,592 millió euró, ami arányát tekintve az „EU-15-ök” farmereit megillető ilyen célú támogatások szintje 25%-ának megfelelő összeg. Ezt az értéket az 12651447,6 ha, jogosultsági kritériumoknak elegettevő, SAPS területtel elosztva adódik a hektáronkénti 36,7 eurós támogatás, amely 1 euró = 3,55 RON átváltási aránnyal számolva, **130,285 RON**-nak felel meg.

Azon gazdálkodók, akik olyan növénykultúrákat termesztenek, amelyek az EU-15-ök esetében is támogatást élveznek, kiegészítő nemzeti támogatást (CNDP) is igényelhetnek. Ennek forrása azon, a nemzeti költségvetésből származó összeg, amellyel a SAPS 30 százalékponttal megtoldható.

A direkt kifizetések hektáronkénti értéke maximálisan (figyelembe véve mind az egységes területalapú támogatás mértékét, mind pedig a kiegészítő nemzeti támogatását) 91,85 euró, amely 1 euró = 3,55 RON átváltási aránnyal számolva, **326,07 RON**-nak felel meg.

3. Igénylési és jogosultsági feltételek

A támogatásokat a területet hasznosító azon mezőgazdasági termelő igényelheti, aki a támogatás igénybevételéhez kapcsolódó kötelezettségek teljesítésével összefüggésben felmerülő költségeket és kockázatot viseli. Ehhez rendelkeznie kell az ún. regisztrációs számmal, amihez az Ügyfélregiszterbe történő bejelentkezéssel lehet hozzájutni.

- A támogatásra való jogosultság szempontjából a termőföld tényleges hasznosítási állapotát kell figyelembe venni.
- Egy adott gazdasági évben bármely megművelt gazdasági parcellára egy jogcímen, így területalapú támogatásokra is, csak egy támogatási kérelem nyújtható be.
- Támogatás 1 ha-nál kisebb területre nem igényelhető, s ezen belül egy parcella mérete nem lehet kisebb 0,3 ha-nál.
- Támogatás csak azon terület után fizethető, amelyet megfelelő mezőgazdasági és környezeti állapotban tartanak, és amelyen a termelt kultúra egyértelműen beazonosítható.

1. Székelyföldi és Romániai arányok

	ROMÁNIA	KOVÁSZNA MEGYE	%	HARGITA MEGYE	%	MAROS MEGYE	%	SZÉKELYFÖLD	%
Összterület (ha)	23839071	370980	1.56	663890	2.78	671388	2.82	1706258	7.16
Városok száma	314	5	1.59	9	2.87	11	3.50	25	7.96
Községek száma	2827	39	1.38	58	2.05	91	3.22	188	6.65
Falvak száma	12957	122	0.94	235	1.81	460	3.55	817	6.31
Népesség (01.07.2004)	21673328	223878	1.03	328547	1.52	584089	2.69	1136514	5.24
melyből:									
városi (%)	54.9	50.53	-	44.29	-	52.94	-	147.76	-
vidéki (%)	45.1	49.47	-	55.71	-	47.06	-	152.24	-
Foglalkoztatott népesség (ezer fő) melyből:	8238.3	86.7	1.05	123.4	1.50	234.4	2.85	444.5	5.40
mezőgazdaságban dolgozók száma:	2893	26	0.90	45.2	1.56	75.9	2.62	147.1	5.08
Mezőgazdasági terület (ha) melyből:	14711552	186289	1.27	360087	2.45	414525	2.82	960901	6.53
szántó:	9421892	83785	0.89	92504	0.98	222381	2.36	398670	4.23
legelő:	3346860	60862	1.82	122499	3.66	114967	3.44	298328	8.91
kaszáló:	1498346	40617	2.71	143725	9.59	70851	4.73	255193	17.03
gyümölcsösök és csemeteültetvények:	221139	1025	0.46	1324	0.60	4722	2.14	7071	3.20
Megművelt mezőgazdasági terület (ha) melyből:	8527751	76901	0.90	59853	0.70	185923	2.18	322677	3.78
gabonafélék:	6265391	42448	0.68	33451	0.53	148098	2.36	223997	3.58
burgonya:	265725	20748	7.81	17198	6.47	6832	2.57	44778	16.85
cukorrépa:	20834	1647	7.91	166	0.80	3468	16.65	5281	25.35
gyökértermésű takarmány:	10324	544	5.27	108	1.05	214	2.07	866	8.39
olajos növények (magvak):	1197457	25	0.002	0	0.00	3329	0.28	3354	0.28
éves takarmánynövények:	177895	2059	1.16	147	0.08	3528	1.98	5734	3.22
évelő takarmánynövények:	380458	8054	2.12	7752	2.04	15254	4.01	31060	8.16
Állatállomány (fő):									
szarvasmarha:	2808061	46570	1.66	73305	2.61	85255	3.04	205130	7.31
melyből tehén és üsző:	1755460	30252	1.72	49047	2.79	58575	3.34	137874	7.85
sertés:	6494666	91865	1.41	61225	0.94	193565	2.98	346655	5.34
juh:	7425327	128340	1.73	132791	1.79	289930	3.90	551061	7.42
kecske:	660716	4976	0.75	9041	1.37	14993	2.27	29010	4.39
Tej (ezer hl)	59818	1036	1.73	1534	2.56	2135	3.57	4705	7.87

Forrás: Statisztikai Évkönyv, 2005, INS

4.A tárgyalások eredményei

Termékek	A tárgyalások eredménye
Megművelhető földterületek:	
Bázisterület:	7012666 ha
Referencia hozam:	2.65 t/ha
Tej és tejtermékek:	
Nemzeti referenciakvóta, melyből:	3057000 t
Feldolgozás	1093000 t
Direkt eladások	10964000 t
Speciális átszervezési tartalék	188400 t
Marhahúsra vonatkozó felső határok:	
Hízalóban levő bikaborjú-prémium	452000 fő
Szoptató tehén-prémium	150000 fő
Speciális vágómarha prémium, vagy exportálás esetén nyújtott prémium:	1233000 fő, melyből: 1148000 szarvasmarha és 85000 borjú
Juh	
Felső határok, melyből:	5880620 fő
Hegyvidéki övezetben:	1764000 fő
Alföldi övezetben:	4116000 fő
Legelők és kaszálók:	654898 ha
Cukor	
Teljes kvóta:	109164 t
Izoglükóz:	9981 t
Cukor:	329636 t

Forrás: Giurcă D., Studiul no.6, 2006.

A fenti táblázat az Európai Bizottság javaslatait tartalmazza. A táblázatban szereplő értékeket Románia helyzetjelentési dokumentuma alapján állították össze. A bázisterület, valamint a referenciahozam értékének meghatározása 2000-2002 közötti statisztikai adatok alapján történt. Mindezen adatok a direkt kifizetések becslésének alapjául szolgálnak (a direkt kifizetésre jogosult teljes referenciaterület: 7012666 ha, mely az össz mezőgazdasági terület kb.75%-a, a referenciahozam mértéke pedig: 2,65 t/ha). Ezek az értékek pozitív irányú módosulást szenvedhetnek, amennyiben aktualizálják a referenciahozam értékét, a 2004-2006-os statisztikai adatokra alapozva (a 2004-es adatok például jelentősen megnövelnék a referenciahozamot). Az állatállományok után járó direkt kifizetések becslésének alapját szintén a közösségi szabályozás, valamint a tárgyalások eredményei képezik (tejre, marhahúsra, juhhúsra vonatkozóan).

Románia (egy, 2005 nyarán hozott határozat alapján) a direkt kifizetéseket a SAPS (Single Area Payment Scheme) rendszer alapján fogja folyósítani. Emellett meghatározta az e támogatásra vonatkozó jogosultsági feltételeket. Ennek értelmében az 1 ha-nál nagyobb területek után jár majd támogatás, valamint azok után, amelyek 0,3 ha-nál nagyobb parcellákból állnak. Mindkét feltételnek kell teljesülnie ahhoz, hogy támogatásra jogosultnak minősüljön a mezőgazdasági terület.

4. Direkt kifizetésekre előirányzott összegek a közösségi költségvetésből (SAPS)

Jogosultsági feltételek a SAPS rendszerben

A területalapú támogatások igénylésekor a gazdáknak egy - az IACS-nél beiktatott - kérvényt kell kitölteniük. A terület nagyságára vonatkozó jogosultsági feltételek: 1 ha-nál nagyobb, parcellánként 0,3 ha-t meghaladó mezőgazdasági terület birtokában kell, hogy legyen a támogatást igénylő. Mindemellett az igénylőknek vállalniuk kell, hogy tiszteletben tartják a „helyes gazdálkodási gyakorlat” előírásait.

A RGA 2002-es adatai szerint Románia közel 4,5 millió mezőgazdasági területtel rendelkezik (db). Ezek 76%-án folyik növénytermesztés és állattenyésztés egyaránt, 20%-án csak növénytermesztés, 4%-án pedig csak állattenyésztés zajlik. Kovászna megyére vonatkozóan ugyanezen arányok a következők: 67.5%, 20.8%, valamint 11.7%. Hargita és Maros megyében rendre: 69.27%, 25.65%, 5.08%, valamint 72.44%, 24.3%, 3.26%. Látható tehát, hogy nincs jelentős eltérés a Romániai, Hargita és Maros megyei arányokat tekintve. Kovászna megyében viszont nagyobb a csak állatállománnyal rendelkező mezőgazdasági területek aránya, hasonló a megművelt területek aránya, így viszont kisebb a „vegyesek” részaránya.

Az RGA adatait használva nem állt módomban kiküszöbölni azokat a mezőgazdasági területeket, melyek 0,3 ha-nál kisebb parcellá(ka)t tartalmaznak. Mivel csak az 1ha-nál kisebb területek kiszűrésére volt alkalmas, a dolgozat során jogosultsági kérdéssel kapcsolatban felmerülő értékek minimális mértékben felülbecsültek.(mivel csupán kis mértékben felülbecsültek, nem torzítják lényegesen a velük eszközölt további számításokat).

6. A mezőgazdasági területek struktúrája darabszám, területnagyság, valamint jogi státus szerint

	ROMANIA			KOZPONTI REGIO		
	Termőföldek	Magán	Jogi	Termőföldek	Magán	Jogi
	összesen		személyiségű	összesen		személyiségű
Össz. (darab)	4484893	4462221	22672	476433	473364	3069
melyből:						
termőfölddel és állatállománnyal rendelkező (%)	75.8	75	15,9	71.71	72.06	18.21
csak termőfölddel rendelkező (%)	20	19.7	81.4	22.5	22.15	77.94
csak állatállománnyal rendelkező (%)	4.2	5.3	2.7	5.79	5.79	3.85
hasznosított mezőgazdasági területek száma (%)	4299361	4277315	22046	448893	445942	2951
Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)	13930710	7708758	6221952	1598397.36	866238.69	732158.67
Átlagosan hasznosított mezőgazdasági terület kitermelésenként (ha)	3.11	1.37	274.43	3.35	1.83	238.57
Mezőgazdasági területet használó, átlagosan hasznosított mezőgazdasági terület kitermelésenként (ha)	3.24	1.8	282.23	3.56	1.94	248.11
Jogosult területek (darab)	1845738	n.a.	n.a.	227463	n.a.	n.a.
Jogosultak (db) részaránya (%)	42.93	n.a.	n.a.	50.67	n.a.	n.a.
Jogosult területek (ha)	12651448	n.a.	n.a.	1525150.84	n.a.	n.a.
Jogosultak (ha) részaránya (%)	91	n.a.	n.a.	95.42	n.a.	n.a.

6. A mezőgazdasági területek struktúrája darabszám, területnagyság, valamint jogi státus szerint

(folyt.)

KOVASZNA MEGYE			HARGITA MEGYE			MAROS MEGYE		
Termőföldek összesen	Magán	Jogi személyiségű	Termőföldek összesen	Magán	Jogi személyiségű	Termőföldek összesen	Magán	Jogi személyiségű
55212	54866	346	79878	79390	488	129728	128843	885
67.5	67.8	13.9	69.27	69.6	17	72.44	72.82	17.29
20.8	20.5	82.4	25.65	25.32	79.1	24.3	23.92	80.34
11.7	11.7	3.7	5.08	5.08	3.9	3.26	3.26	2.37
48757	48424	333	75821	75352	469	125508	124644	864
171051.88	99470.43	71581.45	285227.58	170166.43	115061.15	374855.01	229031.38	145823.63
3.10	1.81	206.88	3.57	2.14	235.78	2.89	1.78	164.77
3.51	2.05	214.96	3.76	2.26	245.33	2.99	1.84	168.78
23639	n.a.	n.a.	44353	n.a.	n.a.	60316	n.a.	n.a.
48.5	n.a.	n.a.	58.50	n.a.	n.a.	48.06	n.a.	n.a.
162774.4	n.a.	n.a.	274738.33	n.a.	n.a.	352533.21	n.a.	n.a.
95.2	n.a.	n.a.	96.32	n.a.	n.a.	94.05	n.a.	n.a.

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, Maros megyére, valamint a központi régióra vonatkozó értékek: egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

7. Támogatásra jogosult és nem jogosult területek részaránya, jogi státus szerint

	ROMANIA				KOVASZNA MEGYE			
	Összte- rület (ha)	Jogosult terület (ha)	Összből jogosult (%)	Nem jogosult (ha)	Összte- rület (ha)	Jogosult terület (ha)	Összből jogosult (%)	Nem jogosult (ha)
Magán mezőgazdasági területek	7708758	6951030	52.77	757728	99470.43	91227.9	56.05	8242.53
Jogi szem.mezőgazd. Területek	6221952	6220865	47.23	1087	71581.45	71546.5	43.95	34.95
Mezőgazdasági társaságok	975564	975545	7.41	19	853.84	844.43	0.52	9.41
Kereskedelmi társaságok	2168792	2168547	16.46	245	6492.79	6483.38	3.98	9.41
Közigazgatási egységek	2867368	2867024	21.77	344	58325.14	58315.12	35.83	10.04
Szövetkezetek	2365	2355	0.02	10	0.54	0	0	0.54
Egyéb	207863	207394	1.57	468	5909.14	5894.36	3.62	14.78
Összesen:	13930710	13171895	100	758815	171051.9	162774.4	100	8277.9
	HARGITA MEGYE				MAROS MEGYE			
	Összte- rület (ha)	Jogosult terület (ha)	Összből jogosult (%)	Nem jogosult (ha)	Összte- rület (ha)	Jogosult terület (ha)	Összből jogosult (%)	Nem jogosult (ha)
Magán mezőgazdasági területek	170166.4	159698	58.13	10468.45	229031.4	206752.1	58.65	22279.31
Jogi szem.mezőgazd. Területek	115061.2	115040.4	41.87	20.8	145823.6	145781.1	41.35	42.49
Mezőgazdasági társaságok	6259.48	6258.98	2.28	0.5	18205.5	18205.44	5.16	0.06
Kereskedelmi társaságok	6069.79	6065.98	2.21	3.81	23352.51	23344.69	6.62	7.82
Közigazgatási egységek	48168.17	48162.33	17.53	5.84	99887.81	99877.83	28.33	9.98
Szövetkezetek	0.29	0	0.00	0.29	2.32	1.48	0.00	0.84
Egyéb	54563.42	54553.06	19.86	10.36	4375.49	4351.7	1.23	23.79
Összesen:	285227.6	274738.3	100	10489.25	374855	352533.2	100	22321.8

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek:
 egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

8. A hasznosított területek birtokméret szerinti csoportosítása

	ROMANIA				KOVÁSZNA MEGYE			
	Birtokméret			Össz.	Birtokméret			Össz.
	1-5 ha	5-100ha	>100ha		1-5 ha	5-100ha	>100ha	
Darabszám	1571122	264352	10264	1845738	18741	4812	86	23639
Részarány (összből-db)(%)	85.12	14.32	0.56	100	79.28	20.36	0.36	100
Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)	3693675	2411626	6546146	12651447	43225.04	47074.14	72475.22	162774.4
Részarány (összből-ha)(%)	29.2	19.06	51.74	100	26.56	28.92	44.52	100
Átlagos birtokméret (ha)	2.35	9.12	336.86	6.85	2.31	9.78	842.73	6.88
Átlagos parcellaszám	4	7	56	5	5	10	15	6
Egy parcella átlagos mérete	0.59	1.26	23.7	1.51	0.47	0.96	55.32	1.146
	HARGITA MEGYE				MAROS MEGYE			
	Birtokméret			Össz.	Birtokméret			Össz.
	1-5 ha	5-100ha	>100ha		1-5 ha	5-100ha	>100ha	
Darabszám	34908	9277	168	44353	50745	9352	246	60316
Részarány (összből-db)(%)	78.70	20.92	0.38	100	84.13	15.51	0.41	100
Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)	86059.59	78091.35	110587.4	274738.3	116632.8	92494.03	143406.4	352533.2
Részarány (összből-ha)(%)	31.32	28.42	40.25	100	33.08	26.24	40.68	100
Átlagos birtokméret (ha)	2.47	8.42	658.26	6.19	2.30	9.89	582.95	5.84
Átlagos parcellaszám	6	11	13	7	5	9	23	6
Egy parcella átlagos mérete	0.43	0.79	52.54	0.91	0.47	1.14	25.13	1.05

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek:

egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

9. Támogatásra jogosult és nem jogosult területek használati mód szerint

	ROMÁNIA				KOVÁSZNA MEGYE			
	Szántó	Családi kertek	Legelők és kaszálók	Állandó kultúrák	Szántó	Családi kertek	Legelők és kaszálók	Állandó kultúrák
	Mezőgazdasági területek száma				Mezőgazdasági területek száma			
Összesen	3385716	2879676	1625932	1290755	35942	32023	29487	326
Részarány-összből(%)	78.75	66.98	37.82	30.02	65.10	58.00	53.41	0.59
Össz. jogosult	2026795	1424887	1122463	805492	22904	16139	20576	228
Részarány-összjogosultból(%)	95.15	66.89	52.7	37.81	96.89	68.27	87.04	0.96
Részarány-kategórián belül (%)	59.86	49.48	69.04	62.4	63.72	50.40	69.78	69.94
Nem jogosult össz.	1358921	1454789	503469	485263	13038	15884	8911	98
Részarány- nem jogosultból (%)	62.64	67.06	23.21	22.37	41.29	50.31	28.22	0.31
Részarány-kategórián belül (%)	40.14	50.02	30.96	37.6	36.28	49.60	30.22	30.06
	Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)				Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)			
Össz HMT (ha)	8773749	168864.7	4644005	344092	65073.08	1766.82	104001.79	210.19
Részarány-összből(%)	62.98	1.21	33.34	2.47	38.04	1.03	60.80	0.12
Jogosult HMT (ha)	8299283	89655.57	4489317	293.64	60929.64	975.4	101428.26	193
Részarány-összjogosultból(%)	63.01	0.68	34.08	2.23	37.26	0.60	62.03	0.12
Részarány-kategórián belül (%)	94.59	53.09	96.67	85.34	93.63	55.21	97.53	91.82
nem jogosult HMT	474466.2	79209.17	154687.5	50452.3	4143.44	791.42	2573.53	17.19
Részarány- nem jogosultból (%)	62.527	10.439	20.385	6.649	55.06	10.52	34.20	0.23
Részarány-kategórián belül (%)	5.41	46.91	3.33	14.66	6.37	44.79	2.47	8.18

9. Támogatásra jogosult és nem jogosult területek használati mód szerint (folyt.)

	HARGITA MEGYE				MAROS MEGYE			
	Szántó	Családi kertek	Legelők és kaszálók	Állandó kultúrák	Szántó	Családi kertek	Legelők és kaszálók	Állandó kultúrák
	Mezőgazdasági területek száma				Mezőgazdasági területek száma			
Összesen	56576	40409	60083	1947	99370	92295	53267	11119
Részarány-összből(%)	70.83	50.59	75.22	2.44	76.60	71.15	41.06	8.57
Össz.jogosult	40937	25108	45164	1618	62177	48222	41769	8683
Részarány-összjogosultból(%)	92.30	56.61	101.83	3.65	103.09	79.95	69.25	14.40
Részarány-kategórián belül (%)	72.36	62.13	75.17	83.10	62.57	52.25	78.41	78.09
Össz. nem jogosult	15639	15301	14919	329	37193	44073	11498	2436
Részarány- nem jogosultból (%)	44.02	43.07	42.00	0.93	53.58	63.49	16.56	3.51
Részarány-kategórián belül (%)	27.64	37.87	24.83	16.90	37.43	47.75	21.59	21.91
	Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)				Hasznosított mezőgazdasági terület (ha)			
Össz HMT (ha)	56690.9	2152.83	225932.9	451	198653.98	6074.71	164688.65	5437.67
Részarány-összből(%)	19.88	0.75	79.21	0.16	52.99	1.62	43.93	1.45
Jogosult HMT (ha)	53309.88	1435.26	221251.2	422.88	185509.1	3528.64	161422.11	5221.27
Részarány-összjogosultból(%)	19.29	0.52	80.04	0.15	52.16	0.99	45.38	1.47
Részarány-kategórián belül (%)	94.04	66.67	97.93	93.76	93.38	58.09	98.02	96.02
nem jogosult HMT	3381.02	717.57	4681.65	28.12	13144.86	2546.07	3266.54	216.4
Részarány- nem jogosultból (%)	38.38	8.15	53.15	0.32	68.56	13.28	17.04	1.13
Részarány-kategórián belül (%)	5.96	33.33	2.07	6.24	6.62	41.91	1.98	3.98

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek:
 egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

10.Támogatásra jogosult és jogosulatlan területek struktúrája állatállományok szerint, főbb fajokra bontva

	ROMANIA					KOVASZNA MEGYE				
	Állatfajok					Állatfajok				
	Szarvasmarha	Sertés	Juh	Kecske	Szárnyas	Szarvasmarha	Sertés	Juh	Kecske	Szárnyas
Összlétszám	2870782	8259680	7238404	744272	82407052	46598	133562	130468	7141	464157
Mezőgazd.-i területen kívül	1.93	8.65	3.53	2.66	17.78	6.44	22.31	3.57	7.46	9.55
Nem jogosult területen	19.93	26.88	18.5	31.34	28.06	14.38	19.84	17.7	34.32	35.33
Össz.jogosulatlan (%)	21.86	35.52	22.03	34	45.84	20.82	42.15	21.27	41.78	44.88
Össz.jogosult (%)	78.14	64.48	77.97	66	54.16	79.18	57.85	78.73	58.22	55.12

	HARGITA MEGYE					MAROS MEGYE				
	Állatfajok					Állatfajok				
	Szarvasmarha	Sertés	Juh	Kecske	Szárnyas	Szarvasmarha	Sertés	Juh	Kecske	Szárnyas
Összlétszám	75774	94264	131570	13389	599110	85376	294382	264740	17422	1763405
Mezőgazd.-i területen kívül (%)	1.99	4.76	2.57	3.46	11.1	1.29	2.45	1.1	2.73	4.84
Nem jogosult területen (%)	12.01	21.5	13.83	21.25	27.92	12.04	28.19	1.86	28.27	36.95
Össz.jogosulatlan (%)	2870784	8259689	7238408	744275	82407070	46604.4	133584	130472	7148.46	464166.6
Össz.jogosult (%)	80.07	73.12	81.5	68.66	71.94	85.62	80.16	82.3	65.68	64.67

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek:
 egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

11.A direkt kifizetések (SAPS) értékének alakulása (SAPS)

1 ha-nál nagyobb birtokok száma	Várhatóan jogosult hasznosított mezőgazdasági terület (ha)	% összből	Direkt kifizetések 2007 millió euró (SAPS)	Birtokonkénti direkt kifizetések 2007 euró	
ROMÁNIA					
ÖSSZESEN	1845738	12651447.6	100	464.592	36.7 euro/ha
1-2 ha	693471	994631.47	7.9	36.525	52.7
2-5 ha	877651	2699043.7	21.3	99.115	112.9
5-10 ha	213881	1409952.64	11.1	51.776	242.1
10-20 ha	37212	468833.72	3.7	17.216	462.7
20-50 ha	9472	281056.4	2.2	10.321	1089.6
50-100 ha	3787	251783.82	2	9.246	2441.5
100 ha fölött	10264	6546145.84	51.8	240.389	23420.59
KOVÁSZNA MEGYE					
ÖSSZESEN	23639	162774.4	100.0	5.974	36.7 euro/ha
1-2 ha	8958	12763.9	7.8	0.468	52.3
2-5 ha	9783	30461.14	18.7	1.118	114.3
5-10 ha	3628	24560.23	15.1	0.901	248.4
10-20 ha	886	11308.79	6.9	0.415	468.4
20-50 ha	222	6324.58	3.9	0.232	1045.5
50-100 ha	76	4880.54	3.0	0.179	2356.8
100 ha fölött	86	72475.22	44.5	2.660	30928.4
HARGITA MEGYE					
ÖSSZESEN	44353	274738.33	100.0	10.083	36.7 euro/ha
1-2 ha	14343	20666.32	7.5	0.758	52.9
2-5 ha	20565	65393.27	23.8	2.400	116.7
5-10 ha	7618	51210.53	18.6	1.879	246.7
10-20 ha	1430	18025.39	6.6	0.662	462.6
20-50 ha	169	4594.17	1.7	0.169	997.7
50-100 ha	60	4261.26	1.6	0.156	2606.5
100 ha fölött	168	110587.39	40.3	4.059	24158.1
MAROS MEGYE					
ÖSSZESEN	60316	352533.21	100.0	12.938	36.7 euro/ha
1-2 ha	24280	34536.12	9.8	1.267	52.2
2-5 ha	26465	82096.67	23.3	3.013	113.8
5-10 ha	7159	47290.21	13.4	1.736	242.4
10-20 ha	1561	19873.8	5.6	0.729	467.2
20-50 ha	393	11509.37	3.3	0.422	1074.8
50-100 ha	212	13820.65	3.9	0.507	2392.5
100 ha fölött	246	143406.39	40.7	5.263	21394.4
KÖZPONTI RÉGIÓ					
ÖSSZESEN	227463	1525150.84	100.0	55.973	36.7 euro/ha
1-2 ha	85289	121573.59	8.0	4.462	52.3
2-5 ha	101805	318686.19	20.9	11.696	114.9
5-10 ha	31762	210759.1	13.8	7.735	243.5
10-20 ha	5877	74317.37	4.9	2.727	464.1
20-50 ha	1234	35610.17	2.3	1.307	1059.1
50-100 ha	560	36991.03	2.4	1.358	2424.2
100 ha fölött	936	727213.39	47.7	26.689	28513.6

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, Maros megyére, valamint a központi régióra vonatkozó értékek:
 egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

12.A 2007-es direkt kifizetések (SAPS) értékének becslése kultúránként

A megművelt mezőgazdasági terület felhasználási kategóriái	ROMANIA		KÖZPONTI RÉGIÓ	
	Támogatásra jogosult területek (ha) (1 ha fölöttiek)	SAPS 2007 millió euró (36.7 euró/ha)	Támogatásra jogosult területek (ha)	SAPS 2007 millió euró (36.7 euró/ha)
Szántó:	6672467	244.880	329932.87	12.108536
Búza	2411761	88.512	101104.27	3.710527
Rozs	25825	0.948	4498.64	0.165100
Árpa	331856	12.179	16507.9	0.605840
Sörárpa (kétsoros árpa)	215901	7.924	27194.73	0.998047
Zab	177754	6.524	18972.75	0.696300
Kukorica	2408717	88.400	151731.42	5.568543
Cirok	10498	0.385	368.03	0.013507
Más gabonafélék	8758	0.321	2572.55	0.094413
Szemes borsó	15020	0.551	708.68	0.026009
Szemes bab	31920	1.171	258.52	0.009488
Más hüvelyesek	2191	0.080	174.05	0.006388
Napraforgó	867853	31.850	4579.02	0.168050
Repce	76501	2.808	81.31	0.002984
Szója-bab	72719	2.669	966.83	0.035483
Más olajos magvak	15193	0.558	214.17	0.007860
Burgonya	152237	5.587	61831.86	2.269229
Cukorrépa	27850	1.022	8328.79	0.305667
Gyógynövények	12251	0.450	142.18	0.005218
Takarmányozásra alkalmas gyökértermésűek	6727	0.247	2006.55	0.073640
Friss zöldségek, dinnye, eper	69008	2.533	3648.26	0.133891
Virágok és dísznövények	382	0.014	64.62	0.002372
Takarmánynövények	546968	20.074	60205.45	2.209540
Magképzésre szánt növények (kereskedelmi forgalomba való hozás céljából)	12561	0.461	1110.48	0.040755
Családi kertek:	89656	3.290	17184.41	0.630668
Legelők és kaszálók:	4489317	164.758	982590.82	36.061083
Állandó kultúrák:	458203	16.816		0.000000
Gyümölcsfák	127957	4.696	8756.21	0.321353
Cserjék	284	0.010	17.99	0.000660
Szőlősők	149305	5.479	4902.09	0.179907
Csmeteültetvények	2350	0.086	111.49	0.004092
Más állandó kultúrák	12896	0.473	704.97	0.025872
ÖSSZESEN	12537627.00	460.13	1481539.04	54.372483

12.A 2007-es direkt kifizetések (SAPS) értékének becslése kultúránként (folyt.)

A megművelt mezőgazdasági terület felhasználási kategóriái	HARGITA MEGYE		MAROS MEGYE		KOVASZNA MEGYE	
	Támoga- tásra jogosult területek (ha)	SAPS 2007 millió euró (36.7 euró/ha)	Támoga- tásra jogosult területek (ha)	SAPS 2007 millió euró (36.7 euró/ha)	Támoga- tásra jogosult területek (ha)	SAPS 2007 millió euró (36.7 euró/ha)
Szántó:	25106.4	0.921405	124916.31	4.584429	32106.93	1.178324
Búza	10516.75	0.385965	27234.89	0.999520	19639.4	0.720766
Rozs	1410.75	0.051775	105	0.003854	1109.64	0.040724
Árpa	1916.69	0.070343	7133.2	0.261788	2323.3	0.085265
Sörárpa (kétsoros árpa)	4644.81	0.170465	7656.4	0.280990	4336.36	0.159144
Zab	2955.63	0.108472	9325.1	0.342231	1206.18	0.044267
Kukorica	3556.18	0.130512	70273.08	2.579022	3065.21	0.112493
Cirok	72.23	0.002651	0	0.000000	10.88	0.000399
Más gabonafélék	0	0.000000	215.89	0.007923	198.73	0.007293
Szemes borsó	6.92	0.000254	177.81	0.006526	157.42	0.005777
Szemes bab	13.73	0.000504	70.13	0.002574	41.3	0.001516
Más hüvelyesek	8.84	0.000324	0	0.000000	11.87	0.000436
Napraforgó	1.97	0.000072	2111.76	0.077502	0.1	0.000004
Repcé	0.6	0.000022	26.14	0.000959	4.37	0.000160
Szója-bab	0.7	0.000026	586.91	0.021540	0.07	0.000003
Más olajos magvak	0.6	0.000022	0	0.000000	2.1	0.000077
Burgonya	15756.75	0.578273	4511.75	0.165581	19804.42	0.726822
Cukorrépa	252.48	0.009266	2650.95	0.097290	2140.7	0.078564
Gyógynövények	0.35	0.000013	65.5	0.002404	7.9	0.000290
Takarmányozásra alkalmas gyökértermésűek	170.21	0.006247	133.71	0.004907	684.87	0.025135
Friss zöldségek, dinnye, eper	383.63	0.014079	1215.99	0.044627	515.91	0.018934
Virágok és dísznövények	1.01	0.000037	11.85	0.000435	3.84	0.000141
Takarmánynövények	7172.48	0.263230	19852.65	0.728592	8069.43	0.296148
Magképzésre szánt növények (kereskedelmi forgalomba való hozás céljából)	87.87	0.003225	437.73	0.016065	32.96	0.001210
Családi kertek:	2152.83	0.079009	6074.71	0.222942	1766.82	0.064842
Legelők és kaszálók:	225932.85	8.291736	164688.65	6.044073	104001.79	3.816866
Állandó kultúrák:	450.03	0.016516	5378.76	0.197400	209.62	0.007693
Gyümölcsfák	409.89	0.015043	3576.35	0.131252	193.03	0.007084
Cserjék	0.46	0.000017	2.19	0.000080	0.5	0.000018
Szőlősök	39.68	0.001456	1242.96	0.045617	2.87	0.000105
Csemeteültetvények	0	0.000000	17.81	0.000654	6.52	0.000239
Más állandó kultúrák	0	0.000000	539.45	0.019798	6.7	0.000246
ÖSSZESEN	277466.89	10.183035	329938.56	12.108745	169345.19	6.21

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, Maros megyére, valamint a központi régióra vonatkozó értékek: egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

13. Maximális SAPS és CNDP határok

Sorsz.	Megnevezés	2007
1	Az UE-15-öknek járó direkt kifizetésekhez képesti arány (Tárgyalások eredménye szerint)	25%
2	Maximálisan kiosztható CNDP (Tárgyalások eredménye szerint)	30%
3	Összesen engedélyezett (SAPS+CNDP) % (Tárgyalások eredménye szerint)	55%
4	Euró/ha össz. engedélyezett	91.85

Forrás: Giurcă D., Studiul no.6, 2006

A fenti táblázat értelmében, **91,85 euró** az a maximális összeg, melyet a jogosultsági feltételeknek elegettevő területtel rendelkező gazda hektáronként kaphat. Ez tartalmazza mind az EU által finanszírozott direkt kifizetéseket, mind pedig a nemzeti kiegészítéseket. Ehhez az eredményhez a következő számítások eszközzésével jutunk:

SAPS becslése (2007-re): $SAPS = PPD/SAUe$,

Ahol: **PPD** = 2007-re, EU által előírányzott maximális összeg (millió euró)

SAUe = támogatási feltételeknek elegettevő hasznosított mezőgazdasági terület

A fenti képletet alkalmazva kapjuk, hogy:

$SAPS = 464,592 \text{ mill.euró}/12.651.447,6 \text{ ha} = \mathbf{36,7 \text{ euró/ha}}$, azaz kb. **13,285 RON/ha**

Tekintve a kiegészítő nemzeti támogatásokat is (**CNDP**), melyek maximálisan 30 százalékponttal tölthetik meg a direkt kifizetéseket, a juttatás mértéke a következőképpen alakul: $Pda = (Sr*pr)*PiUE$,

Ahol: **Pda** = a direkt kifizetések összértéke (kultúrnövényekre)

Sr = Románia referenciaterülete (melynek nagyságáról a tárgyalások során döntöttek),

pr = referenciahozam (melynek mértékéről szintén a tárgyalások folyamán határoztak)

PiUE = EU-s intervenció ár (63 euró/tonna)

A képletet alkalmazva kiszámítható, hogy:

$Pda = (7.012.666 \text{ ha} * 2,63t/ha) * 63 \text{ euro/ha} = \mathbf{1.170.764.589 \text{ euro}}$

A hektáronkénti támogatás maximális értéke kiszámolható úgy, hogy a 25%-ot 55%-á növeljük (a CNDP 30%-os értékével). Kapjuk, hogy: $167 \text{ euro} * 55\% = \mathbf{91,85 \text{ euro/ha}}$

(A számítások során felhasznált adatok megtalálhatók a -4. Tárgyalások eredményei- táblázatban)

14.A 2007-re várható, kultúrnövények után járó CNDP, birtokméret szerint

ROMANIA						KOVASZNA MEGYE				
	Jogosult (1 ha-nál nagyobb) területek száma (db)	Hasznosít ott mezőgazd asági terület	%	Maximál isan juttatand ó CNDP 2007- ben mil.euró	Euro/ha 2007-ben és euró/birtok	Jogosult (1 ha-nál nagyobb) területek száma (db)	Hasznosít ott mezőgazd asági terület	%	Maximáli san juttatand ó CNDP 2007-ben mil.euró	Euro/ha 2007-ben és euró/birto k
ÖSSZ.	1845738	12651448	100	385.59	30	23639	162774.4	100	7.10	43
1-2 ha	693471	994631.5	7.9	30.31	44	8958	12763.9	7.8	0.55	63
2-5 ha	877651	2699044	21.3	82.26	94	9783	30461.14	18.7	1.33	135
5-10 ha	213881	1409953	11.1	42.97	201	3628	24560.23	15.1	1.07	288
10-20 ha	37212	468833.7	3.7	14.29	384	886	11308.79	6.9	0.49	550
20-50 ha	9472	281056.4	2.2	8.57	904	222	6324.58	3.9	0.28	1296
50-100 ha	3787	251783.8	2	7.67	2026	76	4880.54	3	0.21	2904
100 ha fölött	10264	6546146	51.8	199.51	74172	86	72475.22	44.5	3.16	106313.2
100 ha alattiak összesen	1835474	6105301.8	48.2	186.07		23553	90299.18	55	3.94	
HARGITA MEGYE						MAROS MEGYE				
	Jogosult (1 ha-nál nagyobb) területek száma (db)	Hasznosít ott mezőgazd asági terület	%	Maximál isan juttatand ó CNDP 2007- ben mil.euró	Euro/ha 2007-ben és euró/birtok	Jogosult (1 ha-nál nagyobb) területek száma (db)	Hasznosít ott mezőgazd asági terület	%	Maximáli san juttatand ó CNDP 2007-ben mil.euró	Euro/ha 2007-ben és euró/birto k
ÖSSZ.	44353	274738.3	100	13.06	48	60316	352533.2	100	13.35	38
1-2 ha	14343	20666.32	7.5	0.98	71	24280	34536.12	9.8	1.31	56
2-5 ha	20565	65393.27	23.8	3.11	151	26465	82096.67	23.3	3.11	119
5-10 ha	7618	51210.53	18.6	2.43	322	7159	47290.21	13.4	1.79	255
10-20 ha	1430	18025.39	6.6	0.86	614	1561	19873.8	5.6	0.75	486
20-50 ha	169	4594.17	1.7	0.22	1447	393	11509.37	3.3	0.44	1145
50-100 ha	60	4261.26	1.6	0.20	3242	212	13820.65	3.9	0.52	2567
100 ha fölött	168	110587.4	40.3	5.26	118675	246	143406.4	40.7	5.43	93951
100 ha alattiak összesen	44185	164150.9	59.7	7.80		60070	209126.8	59.3	7.92	

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek:
egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

15. CNDP becslés 2007-re, bizonyos kultúrnövényekre

ROMÁNIA							
Támogatásra jogosult kultúrnövények	Bázisterület ha (támogatásra jogosult összesen: 7012666 ha)	Referenci a hozam t/ha	EU-s intervenciós ár (PiUE) euró/t	Direkt kifizetések (Pda) euró az EU-15-ök szintjén (100%)	ROMÁNIÁT megillető direkt kifizetések (Pda) 2007-ben euro (az UE-15 55%-a)	SAPS 2007 euró	CNDP 2007 euró
Búza+Rozs	2272809	2.65	63	379000000	208700000	89500000	119200000
Árpa+Sörárpa	569531	3.1	63	111000000	61200000	20100000	41100000
Kukorica	2848145	3.5	63	628000000	345400000	88500000	257000000
Cirok	2755	1.5	63	260000	100000	400000	-200000
Napraforgó	891.687	1.3	63	73000000	40200000	31900000	8300000
Szója	70650	2	63	8900000	4900000	2700000	2200000
Fentiek összesen	6655577	2.65	63	1201000	660500000	233000000	427500000
KOVÁSZNA MEGYE							
Támogatásra jogosult kultúrnövények	Bázisterület ha (támogatásra jogosult összesen: 7012666 ha)	Referenci a hozam t/ha	EU-s intervenciós ár (PiUE) euró/t	Direkt kifizetések (Pda) euró az EU-15-ök szintjén (100%)	KOVÁSZNA MEGYÉT megillető direkt kifizetések (Pda) 2007-ben euro (az UE-15 55%-a)	SAPS 2007 euró	CNDP 2007 euró
Búza+Rozs	19896.71	2.65	63	3321755.7	1826965.654	730209.26	1096756.4
Árpa+Sörárpa	6338.92	3.1	63	1237991.1	680895.0918	232638.36	448256.73
Kukorica	2637.95	3.5	63	581667.98	319917.3863	96812.765	223104.62
Cirok	10.39	1.5	63	981.855	540.02025	381.313	158.70725
Napraforgó	0.085	1.3	63	6.9615	3.828825	3.1195	0.709325
Szója	0.0595	2	63	7.497	4.12335	2.18365	1.9397
Fentiek összesen	28884.1145	2.65	63	4822202.9	2652211.604	1060047	1592164.6
HARGITA MEGYE							
Támogatásra jogosult kultúrnövények	Bázisterület ha (támogatásra jogosult összesen: 7012666 ha)	Referenci a hozam t/ha	EU-s intervenciós ár (PiUE) euró/t	Direkt kifizetések (Pda) euró az EU-15-ök szintjén (100%)	HARGITA MEGYÉT megillető direkt kifizetések (Pda) 2007-ben euro (az UE-15 55%-a)	SAPS 2007 euró	CNDP 2007 euró
Búza+Rozs	11562.67	2.65	63	1930387.8	1061713.266	424349.99	637363.28
Árpa+Sörárpa	6247.6	3.1	63	1220156.3	671085.954	229286.92	441799.03
Kukorica	3075.71	3.5	63	678194.06	373006.7303	112878.56	260128.17
Cirok	65.37	1.5	63	6177.465	3397.60575	2399.079	998.52675
Napraforgó	1.6745	1.3	63	137.14155	75.4278525	61.45415	13.973703
Szója	0.595	2	63	74.97	41.2335	21.8365	19.397
Fentiek összesen	20953.6195	2.65	63	3498206.8	1924013.727	768997.84	1155015.9

15. CNDP becslés 2007-re, bizonyos kultúrnövényekre (folyt.)

MAROS MEGYE							
Támogatásra jogosult kultúrnövények	Bázisterület ha (támogatásra jogosult összesen: 7012666 ha)	Referencia hozam t/ha	EU-s intervenció ár (PiUE) euró/t	Direkt kifizetések (Pda) euró az EU-15-ök szintjén (100%)	MAROS MEGYÉT megillető direkt kifizetések (Pda) 2007-ben euro (az UE-15 55%-a)	SAPS 2007 euró	CNDP 2007 euró
Búza+Rozs	26380.7	2.65	63	4404257.9	2422341.826	968171.69	1454170.1
Árpa+Sörárpa	14351.95	3.1	63	2802935.8	1541614.709	526716.57	1014898.1
Kukorica	60400.62	3.5	63	13318337	7325085.191	2216702.8	5108382.4
Cirok	0	1.5	63	0	0	0	0
Napraforgó	1794.996	1.3	63	147010.17	80855.59482	65876.353	14979.242
Szója	498.8735	2	63	62858.061	34571.93355	18308.657	16263.276
Fentiek összesen	103427.14	2.65	63	17267161	9496938.517	3795776	5701162.5
KÖZPONTI RÉGIÓ							
Támogatásra jogosult kultúrnövények	Bázisterület ha (támogatásra jogosult összesen: 7012666 ha)	Referencia hozam t/ha	EU-s intervenció ár (PiUE) euró/t	Direkt kifizetések (Pda) euró az EU-15-ök szintjén (100%)	A KÖZPONTI RÉGIÓT megillető direkt kifizetések (Pda) 2007-ben euro (az UE-15 55%-a)	SAPS 2007 euró	CNDP 2007 euró
Búza+Rozs	101838.58	2.65	63	17001951	9351073.012	3737475.9	5613597.1
Árpa+Sörárpa	42171.07	3.1	63	8236010	4529805.484	1547678.3	2982127.2
Kukorica	131201.03	3.5	63	28929827	15911404.91	4815077.8	11096327
Cirok	334.68	1.5	63	31627.26	17394.993	12282.756	5112.237
Napraforgó	3892.167	1.3	63	318768.48	175322.6625	142842.53	32480.134
Szója	821.8055	2	63	103547.49	56951.12115	30160.262	26790.859
Fentiek összesen	280259.333	2.65	63	46789296	25734112.56	10285518	15448595

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, Maros megyére, valamint a központi régióra vonatkozó értékek:
 egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

6. A tej után járó direkt kifizetések becslése a 2007-es évre

A Románia számára előirányzott tejkvóta mértéke: 3.057.000 t/év, ebből 1.093.000 t feldolgozásra szánt, 1.964.000 pedig direkt eladásra. A kvóta megvalósításához 826.216 tehénre van szükség, 3700 l/tehen éves hozam mellett. Az EU-s szabályzatnak megfelelően, ilyen állatállomány fenntartásához szükség van 413.108 ha legelőre (kb 2 UVM/ha). A kvótának megfelelő tej-prémium értéke: 24,94 euro/tonna.

	ROMÁNIA	KOVÁSZNA MEGYE	%	HARGITA MEGYE	%	MAROS MEGYE	%	SZÉKELYFÖLD	%
Tej (ezer hl)	59818	1036	1.73	1534	2.56	2135	3.57	4705	7.87
Tehén és borjú (fő):	1755460	30252	1.72	49047	2.79	58575	3.34	137874	7.85
legelő (ha):	3346860	60862	1.82	122499	3.66	114967	3.44	298328	8.91

Forrás: Statisztikai Évkönyv, 2005, INS

$$PDI = (QI * pl) + ps, \text{ ahol}$$

PDI = A tej után járó direkt kifizetések (euró)

QI = tejkvóta (t)

pl = kvóta után járó prémium (euro/t)

ps = prémiumpótlék (mely a teljes kvóta után nyújtható)

ps = $3.245.400 * 16,76 = 54.392.904$ euró

A képletet alkalmazva kapom, hogy:

$$PDI = (3.245.400 * 24,94) + (3.245.400 * 16,76) = \mathbf{135.333.180 \text{ euro}}$$

A székelyföldi megyék szintjén a direkt kifizetések mértéke a következőképpen alakul:

(A kvótát aszerint osztom le megyékre, hogy az illető területen az országos tejtermelés hány %-a zajlik. Statisztikai adatok- 1.Táblázat):

Kovászna megye: $(3.245.400 * 1,73\% * 24,94) + (3.245.400 * 1,73\% * 16,76) = 2.341.264,014$ euro

Hargita megye: $(3.245.400 * 2,56\% * 24,94) + (3.245.400 * 2,56\% * 16,76) = 3.464.529,408$ euro

Maros megye: $(3.245.400 * 3,57\% * 24,94) + (3.245.400 * 3,57\% * 16,76) = \mathbf{4.831.394,526 \text{ euro}}$

összesen: 10.637.187,526 euro

Számításaim szerint tehát a tej után járó direkt kifizetések 7,86%-a, azaz 10.637.187,95 euro várhatóan a Székelyföldre áramlik 2007-ben.

7. Marha- és juhhús után járó direkt kifizetések becslése a 2007-es évre

Marhahús esetén: $PD_v = \sum P_v + P_{av}$, ahol

PD_v = marhahús után járó direkt kifizetések

P_v = prémiumok

P_{av} = marhahús után járó kiegészítő támogatások

Tárgyalások eredményei (juttatások mértéke)	Fő (1)	Euro/fő EC 1254/1999 (2)	Prémiumok - Euro P _v (1*2)	Kiegészítő támogatások P _{av}
ROMÂNIA				
Speciális prémium a hizó bikaborjak után	452000	210	94920000	
Speciális prémium a szoptató tehéneknek	150000	200	30000000	
Vágóhídra, vagy exportra szántak után, melyből:	1233000			
Szarvasmarhák után járó:	1148000	80	91840000	
Bikaborjuk után járó:	85000	50	4250000	
Kiegészítő támogatások				858260
Marhahús után járó direkt kifizetések összértéke az EU-15-ök szintjén= 221.868 mil.euro				

Forrás: Giurcă D., Studiul no.6, 2006.

Tehát az EU-15-ök szintjén a marhahús után járó direkt kifizetések maximális összértéke: 221,868 millió euró.

Juhhús esetén: $P_{do} = \sum P_o + P_{av}$, ahol

P_{Do} = juhhús után járó direkt kifizetések

P_o = prémiumok

P_{av} = juhhús után járó kiegészítő támogatások

A fenti, marhahús után járó kifizetések becslési módszerét alkalmazva, kapjuk, hogy: a juhhús után járó direkt kifizetések összértéke az EU-15-ök szintjén: 132,819 millió euró. Románia ezen értékek 55%-ára számíthat a 2007-es évben, vagyis: összesen **122 millió eurónyi** direkt kifizetés illeti a jogosultsági kritériumoknak elegettevő szarvasmarhatulajdonosokat, valamint **79,7 millió eurónyi** összeg jár összesen a juhot tartó gazdáknak. Az ország támogatásra jogosult szarvasmarháinak száma összesen: **2.870.782**, a juhok esetében ez az érték: **7.238.404**. Elosztva a direkt kifizetések összértékét az egyes állatlétszámokkal, kapjuk, hogy:

1 szarvasmarha után járó támogatás: **42,49 euró**

1 juh után járó támogatás pedig: **11,01 euró**.

A következő táblázat a direkt kifizetések becslését tartalmazza országos viszonylatban, valamint Kovászna, Hargita, és Maros megye szintjén:

ROMÁNIA		
	Szarvasmarha	Juh
Össz.fő	2870782	7238404
Támogatásra jogosult területen található (%)	78.14	77.97
Maximális CNDP (millió euró) = állatlétszám támogatásra jogosult területen*CNDP/fő	122	79.7
KOVÁSZNA MEGYE		
	Szarvasmarha	Juh
Össz.fő	46598	130468
Támogatásra jogosult területen található (%)	79.18	78.73
Maximális CNDP (millió euró) = állatlétszám támogatásra jogosult területen*CNDP/fő	1.56	1.13
HARGITA MEGYE		
	Szarvasmarha	Juh
Össz.fő	75774	131570
Támogatásra jogosult területen található (%)	86	83.6
Maximális CNDP (millió euró) = állatlétszám támogatásra jogosult területen*CNDP/fő	2.77	1.21
MAROS MEGYE		
	Szarvasmarha	Juh
Össz.fő	85376	264740
Támogatásra jogosult területen található (%)	86.67	97.04
Maximális CNDP (millió euró) = állatlétszám támogatásra jogosult területen*CNDP/fő	3.14	2.82

Forrás: Romániára vonatkozó adatok- Giurcă D., 2006

Kovászna, Hargita, valamint Maros megyére vonatkozó értékek: egyéni számítások az RGA 2002 és az INS 2003 adatai alapján

Látható, hogy a szarvasmarhák után járó direkt kifizetések 6,12%-a (azaz 7,47 millió euró) jut majd várhatóan székelyföldi gazdáknak, a juhok után járó direkt kifizetéseknek pedig a 6,47%-a (azaz 5,16 millió euró).

Könyvészet:

- 1. Davidovici, I., S.A. Davidovici (2005): Agricultura României de la subzistență la performanță. In Economie agrară și dezvoltare rurală, anul 2, no. 6
- 2. Giurcă, D. (2005): The adoption of the Common Agricultural Policy: elements of pre and post accession impact. In Romanian Journal of European Affairs, vol 5, no 1
- 3. Giurcă, D. (și col.) (2006): Sectorul agricol în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană: implicații asupra sistemului de plăți. Studiul no 6, Institutul European din România. Studii de impact III
- 4. *** (2004): Recensământul General Agricol 2002, Date generale, INS
- 5. *** (2004): Recensământul General Agricol 2002, Regiunea Centru, INS
- 6. *** (2003): Statistică teritorială, INS
- 7. *** (2003): Council Regulation (EC) no. 1782/2003 of 29 September 2003 establishing common rules for direct support schemes under the common agricultural policy and establishing certain support schemes for farmers